secundæ utriusq; lateris costæ cartilago articulatur. Ad secundi ossis cum tertio commissuram tertiæ utriusque lateris costæ cartilago ipsius serie suorum ossium commissuris coarctatur. Verùm primi ossis lateribus primæ costæ cartilago adarticulatur, aut potius adnascitur. Hæc enim commissura ad coalitum potius, quàm ad articulationem spectat. Septimum autem os, quod reliquis gracilius, magisq; teres est, in cartilaginem exacuitur, ipso osse latiorem, ensisq; mucroni quàm similimã. ac huiusmodi sanè pectoris ossis in canibus & simijs est ratio. quam Galenum spectasse annues, quum ipsius de pectoris osse historiam, his quæ modo prælibaui-

Humani pectoris ossis descriptio.

mus, conferas. [k] Verùm si humanum pectoris os (quod ut generatim dicam amplum, licet si cum aliorum animaliũ ossibus cõferatur longè breuissimum est) intuitus fueris, multò aliter id habere animaduertes. Nunquam enim quod certò affirmare possim, in humano pectoris osse mihi septena occurrerunt ossa, neq; etiam hæc in homine eodem semper numero cernuntur. In adultis tria ferè conspiciuntur, prorsus inter se uaria. ac [l] primum quidem insigniter amplum est, & nonnihil etiam crassum: ita tamen, ut ipsius crassities ab amplitudine plurimùm uincatur. Os id [m] interna seu posteriori sede, qua thoracis respicit amplitudinẽ, modicè cauum est: in anteriori autem gibbum, & in medio secundùm ipsius longitudinem longè crassius, quàm in lateribus. uidetur enim in anterioris sedis [n] lateribus depressum, atque ut aptè primæ costæ cartilaginis crassitiei [o] responderet, extenuatum. In medio autem, roboris gratia [p] triangulí modo protuberans. [q] Superior etiam ossis pars multo crassior ampliorq; est [r] inferiore, & utrinque uno [s] sinu longo ac uersus posteriora inciso, & cartilagine incrustato donatur, cui clauiculæ [t] caput inarticulatur. In horum sinuum medio propter extuberantia illorum interiora latera, primum hoc os in superiori hac sede [u] lunatum cernitur, & ueluti foueam ostendit, quam σφαγλὼ & iugulum propriè uocamus, uulgò autem furculam superiorem. [x] Inferior ossis pars utcunq; aspera est, & secundo, quod iam describam, ossi cartilaginei ligamenti interuentu adeò laxè committitur, ut nunquam horum ossium lateat connexus, imò & ipsius quoque motus in magnis respirationibus interdum animaduertitur. [y] Secundum os multo amplius est, quàm crassum, [z] superiori sede qua primo connectitur ossi, strictius est [a] quàm prope inferiorem. At nullibi interim æquè amplum cernitur, atque primi ossis elatior sedes. Quà secundum hoc os primo committitur, in utroque connexus latere [b] sinus instar obtusi anguli insculpitur, ambobus ossibus communis, & cartilagine incrustatus, cui secundæ costæ [c] cartilago instar obtusioris trianguli uerticis protuberãs inarticulatur. Præter hunc sinum, præsens os utrinque [d] alios multos exigit pari modo, instar obtusioris anguli insinuatos: uerùm hi paribus interuallis ab inuicem nequaquam distant. Primus enim in altero latere huic ossi propius sinus, qui tertiæ costæ cartilagini paratur, à sinu secundæ costæ gratia inciso longius distat, quàm secundus huius ossis peculiaris sinus, quartæ costæ gratia cælatus. Rursus, plus interualli consistit inter secundum sinum & tertium, quàm inter tertium & quartum. adeò ut sinus sextæ & septimæ costarum nomine in hoc osse sculpti, se inuicem contingant, uixq; mutuò remoueantur, & non tam altè, atque superiores, excauentur. Suscipit enim hoc secundum os priuatim tertiæ, quartæ, quintæ, sextæ & septimæ costarum cartilagines, secundæ costæ cartilaginis [e] modo protuberantes. Secundum hoc os in pueris ex [f] plurimis efformatũ uidetur ossibus inuicem symphysi seu unione cartilaginis interuentu contextis. Verùm is cõtextus neutiquam canis aut simiæ ossiũ compagi uenit conferendus, quũ longè magis lateat, inferioraq; ossa multò breuiora superioribus cernantur. Et in cemiterijs secundũ os integrum, & à primo disiunctum ferè semper effoditur, quemadmodum uertebræ mutuò diremptæ eximuntur. etsi fortuitò in secundo osse aliquam compaginis speciem, ac si ex pluribus id constaret, obseruabis, ea potissimum apparebit, [g] ubi tertiæ costæ cartilago ossi articulatur, & deinceps [h] ubi quartarum costarum cartilagines pectoris ossi iniunguntur. [i] Tertium uerò os exiguum est, & inferioris secundi ossis sedi interna parte eadem ratione committitur, qua primum secundo iungi relatum est, illicq; secundo ossi nectitur, qua septimarum costarum cartilagines infimæ secundi ossis sedi articulãtur. Hoc os modicè amplum est, ac tenue, humilioriq; sede in mucronatam cartilaginem degenerat. Verum id non infrequenter deesse reperies, & [k] mucronatam cartilaginem inde enasci conspicies, ubi septimarum costarum cartilagines mutuò coëunt, secundoq; pectoris ossis ossi articulantur. Iam si tria pectoris ossa simul iunxeris, manubrij alicuius gladij imaginem conspicies. primi nanque ossis superior pars, quæ lata admodum est, illi manubrij parti respondebit, quæ sub paruo digito in apprehensione consistit. Secundũ autem os, illi parti congruet, quam manus tota intus complectitur, in qua sinus costarum cartilaginibus parati instar fouearum erunt, quibus digiti firmari possent. atque huiusmodi foueæ eum præstarent usum, quem in gladijs ex manubrij asperitate quærimus; quoties intortis nodosisq; funiculis, aut scabra piscis cute, ma-

Pectoris ossis ad ensem comparatio.

k tota 6, 7 figur.

l 1 fi. 2 g 3 d h. 6 autem & 7 abs ad t.

m fi. 7 o.

n 6 fi. m, x

o 6, 7 fig. p

p 6 fi. q, r, l

q 6, 7 figg. q q, s, z.

r 6. 7 figg. t, u.

s 6, 7 figg. q, r.

t 1 fig. cap. 22 A.

u 6, 7 figg. f

x 6, 7 figg. y, 1 figur. ab b add.

y 6, 7 fi. z

a 6 figur. iuxta u.

b 6, 7 fig. a

c 1 fig. D.

d 6, 7 fi. z, y, x, a, b.

e 3 figur. z, 6 fi. y, y, b.

f 6 fi. y, y, b.

g 6 fig. y

h 6 fig. i

i 1 figu. ab ad h. 6, 7 fi. f.

k 1 fig. k. 6. 7 figur. x.

manubrium obduci curamus. Tertium os unà cum cartilagine, reliquæ gladij parti pe
similari. adeò, ut nonnulli uniuersam hanc ossium structuram ξιφοειδῆ ab ensis imagine uo
alij, qui canes potius ac simias quàm homines spectarunt, mucronatam cartilaginem
xat illo nomine dignantur: quod hæc scilicet gladij mucronis formæ accedat, ipsumq;
pectoris os ensis imagini non ita aptè ac humanum os conferri queat. Hæc imaginum c
attestatur, ueteribus illis hominum cadauera, Galeno autem simiarum dissectioni fuiss
bita. cui sententiæ Celsi quoque oratio, qua ille os pectoris utrinque lunatum esse s
suffragatur. id enim de simijs & canibus falsò protulisset, quum tale quid in illis nihil
reat. quippe in homine primum pectoris os superiùs, & secundum inferiùs, multò latior
quàm ubi hæc inuicem committuntur. Pectoris ossis substantia admodum fungos
lisq; est, & anteriori sede magis continua squama quàm posteriori obducitur. Posterior
sedis squama multis inæqualibusq; donatur foraminibus, quæ haud peruia sunt, sed [l] ua
lùm uiam præbent, quibus id os enutritur. Atque hæc foramina in primo osse tanto
sunt conspicua, quanto huius ossis crassities secundi ossis crassitiem superat. Quòd itaq
ctoris os, illis costis quæ orbiculatim thoracis amplitudinem efformant, stabiliendis pro
tum sit, neminem latêre arbitror: quemadmodum neque, quod propugnaculi etiam
secundariò gerit, eosq; usus homini præstet, quos generatim thoracis ossa præbere in
Capitis initio retulimus. Cartilago, in quam pectoris os exactitur, subditorum quoq; es
pugnaculum, & malum granatum uulgò appellatur, quòd (ut arbitror) uniùs balaustij
imagini illa accedat. A qua etiam forma, uulgus ipsam epiglottalem appellat cartilagine

l secundùm A, A fig. 2. lib. 6.

imagine uidelicet laryngis [m] operculi, pectoris ossis cartilagini specie non admodum abs
Verùm huiusmodi nominum copiam ad præsentis libri calcem unà cum cæterorum o
nominibus subijciemus. Modò autem nihil addendum supereſt, nisi fortè costarum d
in costarum ossibus longè quàm in cartilaginibus diuersus. Costarum enim ossa [n] quum
mùm à uertebris abscedunt, in posteriora deorsum obliquantur, & [o] hinc ad thoracis
deorsum semper obliquè uersus anteriora declinant, [p] quousque in cartilaginem desinun
què ac circulatim sursum in anteriora porrectam. adeò ut costæ ubi cartilaginem primùm
cunt, arcuatim, & in angulum quodammodo sursum flectantur. [q] Iste costarum ductus n
illis solum quæ pectoris ossi committuntur, euidens est: uerum & in reliquis omnibus, si
duodecimam exceperis, cuius cartilago admodum obscurè sursum spectat. quanquã int
hic inflexus potissimum in medijs, quinta nimirum, sexta, septima, octaua & nona uisitur,
perioribus uerò ac inferioribus magis latet.

m 12, 13 fi. cap. 38.

n 3 fig. ab a per c ad f. o 3 fig. ab f ad A.

p eadem fi. à B ad E.

q Hæc integrè & potissimum secunda.

DE CARTILAGINEA QVAE CORdis basi ascribitur substantia, seu cordis osse. Caput XX.

HAEC figura magnæ arteriæ & arterialis uenæ r

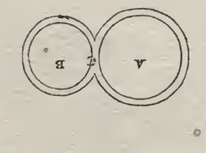

*ces perfunctorie exprimit, ab omnib. connatis corporibus parti
ue diuisas, & duobus circulis similimas. Ac A quidem art
magnæ radicem notat, B uerò arterialis uenæ radicem. C aut
nexum indicat, quo uasa inuicem in ipso exortu connascuntur.
connexus, qui potissimum cartilagineus est, non ex hac rudi figur
tendus est, uerum cum ex alijs sexti libri figuris, tum maximè ex octaua & decima, quas non
fuerit obiter cum suorum characterum indicibus modò perlustrare. Parum
autem opportunè facerem, si easdem tabulas uarijs in locis
frequenter proponerem.*

a 10 fi. lib. 6 sub B, C, D.

b 8 fig. lib. 6 sub E, F, G. quibus charact. mẽbranæ notantur.

E FORSITAN præsenti libro, os aliquod præter misisse uidean
hoc loco etiam osseæ cordis substantiæ mentionem faciendam duxim
Galenus nanque ab elephãtis corde, à quopiam suorum familiariur
eximiæ magnitudinis exectum prodidit: & grandium quidem anim
cordibus os, minorum uerò cartilaginem ascribit. Ego autem hacte
uti in nullo corde, ita neque in humano exquisitum os repperi, eaq; s
qua Galenus cordis os cõstituit, substantiã obseruo cartilagineam,
mea quidem sententia nihil est aliud, quàm [a] magnæ arteriæ & [b] uenæ arterialis radices à co
principium ducentes. Quippe radices hæ, in quibus membranarum bases consistunt, quæ
teric